

حسینیه آیت‌الله حق‌شناس | دین و زیبایی‌های آن - ۳

پناهیان: نمایش زیبایی دین، یک راهکار مبنایی برای مقابله با تهاجم فرهنگی/ عدم انتقال زیبایی دین؛ یک خلأ جدی در نظام تعلیم و تربیت/ حضور دسته‌های عزاداری در خیابان‌ها، نمونه‌ای مهم از نمایش زیبایی دین/ به خیابان نیامدن برخی هئیت‌ها اشتباه بزرگی است

پناهیان: یکی از اشتباهات بزرگ این است که برخی از هئیت‌ها و دسته‌های عزاداری به خیابان‌ها نمی‌آیند؛ این خیلی اشتباه است. در حالیکه باید زیبایی عشق ورزیدن به امام حسین(ع) را به نمایش گذاشت، این شور حسینی و علاقه به اباعبدالله(ع) را باید به نمایش گذاشت. محبت به امام حسین(ع) را باید ابراز کرد و درصد این ابراز محبت در حسینیه خیلی کمتر از میزان ابراز این محبت در خیابان است. مودت؛ محبتی است که ابراز می‌شود و باید آن را اعلام کرد تا همه بدانند. قرآن هم بر مودت نسبت به اهل بیت(ع) تأکید کرده و می‌فرماید: «**قُلْ لَا أَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى**»

بخش‌هایی از **سومین روز** سخنرانی حجت الاسلام و المسلمین علیرضا پناهیان در حسینیه آیت الله حق شناس با موضوع: «**دین و زیبایی‌های آن**» را در ادامه می‌خوانید:

«درک زیبایی دین» اولین پاداش دنیوی مؤمن است/ زیبایی، یکی از نیازهای اصلی و حیاتی مؤمن است

- خداوند در قرآن کریم وعده داده‌اند که یکی از نتایج ایمان آوردن به پروردگار عالم این است که خداوند ایمان را در قلوب مؤمنین زیبا و محبوب قرار می‌دهد. (لَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ؛ حجرات/۷) این مورد، از اولین پاداش‌های معنوی و مهمی است که خداوند در این دنیا به مؤمن عنایت می‌کند. در نقطه مقابل کفر، فسوق و عصیان مورد اکراه و ناپسندی مؤمن قرار می‌گیرند. (وَكَرِهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ) این عنایت پروردگار است که در دل انسان، چیزی را زیبا و چیزهایی را زشت قرار می‌دهد.

- ضرورت توجه به بحث زیبایی، و تبیین جایگاه آن مهم است. در روان‌شناسی، جدول «مازلو» جدول مشهور و قابل‌اعتنایی است. در این جدول بصورت هرمی نیازهای انسان طبقه‌بندی شده است. اولین نیاز انسان در این جدول که در پایین و پایه هرم جا می‌گیرد، نیازهای مادی برشمرده می‌شود و بعد از آن سراغ نیاز لذت می‌روند، سپس سراغ اعتبار و...؛ در بالای این هرم، آخرین مورد از نیازهای انسان، زیبایی است. یعنی بعد از اینکه تمام نیازها تأمین شد، انسان دوست دارد که محیطی زیبا هم داشته باشد. در این جدول، زیبایی آخرین نیازی است که خودش را نشان می‌دهد. انسان هم نیازهای حیاتی دیگر را بر زیبایی مقدم می‌دارد ولی آدم اهل دین، آدمی است که نیاز به زیبایی هم جزء نیازهای اصلی و حیاتی او قرار می‌گیرد.

عجب؛ اثر منفی زیبا ندیدن ایمان و لذت نبردن از دینداری

- دین باید برای ما زیبا باشد و به عنوان یک شاخص کنترل شود. برای اینکه ایمان را معاینه فنی کنیم که ایرادی دارد یا خیر، باید ببینیم آیا ایمان در قلب ما زیبا هست یا خیر؟ محبوب هست یا نه؟ آیا کفر و فسوق و عصیان، در قلب زشت هست یا نه؟ زیبا نبودن ایمان دارای دو اثر منفی دارد. اثر منفی اول، ایجاد عجب است. که کنترل آن اصلاً کار ساده‌ای نیست. ولی اگر از دینداری لذت برده باشی، دچار عجب نمی‌شوی؛ مانند حضور در مجالس عزای امام حسین(ع) که چون لذت برده‌ای دچار غرور نمی‌شودی.

زیبایی دین مانع عجب و غرور می‌شود و درک این زیبایی یک ضرورت است که نمی‌تواند آخرین نیاز انسان قرار بگیرد. نگاه خود به زیبایی دین را به عنوان یک شاخص ضروری قرار دهیم.

اقتضای جامعه و جهان امروز، بیشتر تبیین «زیبایی دین» است، تا تبیین «ضرورت دین»

- ما در دنیا بین ضرورت و زیبایی فرق می‌گذاریم و اولویت را به ضرورت می‌دهیم و بعد به زیبایی می‌پردازیم. ولی درک کردن زیبایی ایمان یک ضرورت است. ما باید از دین و نماز و عبادت خود لذت ببریم و زیبایی آن را درک کنیم و آلا یا اعمال ما فایده‌ای نخواهد داشت و یا فایده آن فاسد می‌شود. لذا ما می‌خواهیم از زیبایی دین صحبت کنیم. اینکه عده‌ای می‌گویند: «آقا از ضرورت دین صحبت کن! چرا فقط به زیبایی دین چسبیده‌ای؟»، درست نیست. بلکه اقتضای جامعه ما و جهان ما این است که کمتر از ضرورت دین صحبت کنیم و بیشتر از زیبایی دین صحبت کنیم و زیبایی دین را بیشتر به نمایش بگذاریم. در جهانی که ابلیس دنیا و عمل مردم را برایشان زیبا می‌کند؛ دین هم باید زیبایی خودش را به رخ بکشد. ما باید با کسانی رقابت کنیم که دنیا و کفر و فسوق و عصیان را زیبا؛ و ایمان را زشت نشان می‌دهند.

انتقال زیبایی دین، یک راهکار مبنایی برای مقابله با تهاجم فرهنگی است / دانش‌آموز باید در مدرسه زیبایی دین را درک کند / عدم انتقال زیبایی دین؛ یک خلأ جدی در نظام تعلیم و تربیت است

- سبک آموزش‌های دینی در مدارس ما از جهاتی صحیح نیست. **دانش‌آموز باید در مدرسه زیبایی دین را درک کند ولی انتقال زیبایی‌های ایمان در اولویت‌های برنامه‌ریزی آموزشی و فرهنگی نیست. عدم انتقال زیبایی دین؛ یک خلأ جدی در نظام تعلیم و تربیت است. اگر زیبایی و محبوبیت ایمان منتقل نشود، جوانان ما دنبال چیز دیگری نخواهند رفت. زیبا و محبوب دیدن گناه است که جوان را به سمت خودش می‌کشد و گرنه روح پاک جوان، از پلیدی کراهت دارد. روش انتقال دین به جوان بسیار مهم است. هر متدینی موظف است طوری رفتار خود را مراعات کند که زیبایی دین به دیگران هم منتقل شود. لذا انتقال زیبایی دین، یک راهکار مبنایی برای مقابله با تهاجم فرهنگی است. و زیبایی دین از نظر اجتماعی هم یک ضرورت است.**

حسادت؛ دیگر اثر منفی زیبا ندیدن ایمان و لذت نبردن از دینداری

- در خصوص ضرورت زیبایی دین برای فرد، باید به خطر ایجاد حسادت توجه کرد. **برای کسی که از دین لذت نمی‌برد، خطر حسادت نسبت به گناهکار وجود دارد. هیچ یک از عزاداران امام حسین (ع) نسبت به کسانی که عاشورا و تاسوعا را به مسافرت تفریحی می‌روند، حسادت نمی‌کنند، چون مطمئن هستند خودشان بسیار بیشتر بهره برده‌اند. کسی که از دین خودش لذت کامل می‌برد، گرایش دیگران به شهوات برایش نه تنها باعث حسادت نمی‌شود، بلکه کار آنها را سبک و خوار می‌شمارد. در روایتی حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «مَنْ كَمَلَ عَقْلُهُ اسْتَهَانَ بِالشَّهَوَاتِ» کسی که عقلش کامل شود، پرداختن به شهوات را خوار می‌شمارد (غررالحکم/۶۰۴). اگر کسی زیبایی دین را درک نکند، به اهل دنیا حسادت خواهد کرد. پس درک زیبایی دین، یک ضرورت است. در ادعیه هم ذکر شده که خدایا زیبایی و شیرینی محبت خودت را به من بچشان (أَذِقْنَا حَلَاوَةَ وَدُكِّ مَفَاتِيحِ الْجَنَانِ، مناجات خمس عشر)**

ضرورت نمایش اجتماعی زیبایی دین / حضور دسته‌های عزاداری در خیابان‌ها، نمونه‌ای مهم از نمایش زیبایی دین / به خیابان نیامدن برخی هیئت‌ها اشتباه بزرگی است

- ضرورت زیبایی دین از حیث اجتماعی نیز موضوعی بسیار مهم است. یکی از اشتباهات بزرگ این است که برخی از هیئت‌ها و دسته‌های عزاداری به خیابان‌ها نمی‌آیند؛ این خیلی اشتباه است. در حالیکه باید زیبایی عشق ورزیدن به امام حسین (ع) را به نمایش گذاشت، این شور حسینی و علاقه به اباعبدالله (ع) را باید به نمایش گذاشت. محبت به امام حسین (ع) را باید ابراز کرد و درصد این ابراز محبت در حسینه خیلی کمتر از میزان ابراز این محبت در خیابان است. مودت؛ محبتی است که ابراز می‌شود و باید آن را اعلام کرد تا همه بدانند. قرآن هم بر مودت نسبت به اهل بیت (ع) تأکید کرده و می‌فرماید: « قُلْ لَا أَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى (شوری/۲۳) » مودت، واجب است. در جهان هیچ تجمعی پرشورتر از دسته عزاداری امام حسین (ع) وجود ندارد. امروزه بی‌دینی با زیبا جلوه دادن و عاشقانه جلوه دادن خود، رواج پیدا کرده است. دین هم با زیبایی دینداری رواج پیدا می‌کند و این زیبایی نیاز به ظاهر شدن در اعمال و رفتار دارد. زیبایی و شکوه دینداری را باید به دیگران منتقل کنیم.

محرومیت از شیرینی دین؛ کمترین عذاب دنیوی است

- اگر خدا بخواهد کسی را مجازات کند، کمترین بلایی که سر او می‌آورد این است که حلاوت دینداری را از او می‌گیرد. امام صادق (ع) می‌فرمایند: در روایتی نقل شده است که «أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى دَاوُدَ عَ إِذْ هُوَ مَا أَنَا صَانِعٌ بِعَالِمٍ غَيْرِ عَامِلٍ بِعِلْمِهِ أَشَدُّ مِنْ سَبْعِينَ عَشْرَةَ بَاطِنَةً أَنْ أُخْرِجَ مِنْ قَلْبِهِ حَلَاوَةٌ ذِكْرِي؛ کمترین کاری که با بنده‌ای به فهم دینی خودش عمل نمی‌کند این است که حلاوت ذکر خودم را از او می‌گیرم.» (مستدرک الوسائل/۴/۹۶)

بچه‌های امام حسین (ع)؛ نمونه‌هایی کامل از کسانی که لذت دین را چشیده بودند

- اگر انسان از لذتی که از دین برده است. لبریز باشد، اخلاقی فرق می‌کند؛ دیر عصبانی می‌شود، دیر ناراحت می‌شود؛ آرامش او به راحتی به هم نمی‌خورد. یکی از افسران یزید بعد از اتمام واقعه کربلا اعتراف می‌کرد که در راه کربلا تا کوفه و شام، برخورد بسیار توهین آمیز و زشتی با خانواده و فرزندان امام حسین (ع) داشتیم ولی هیچکدام از فرزندان این خانواده یکبار هم یک کلمه زشت به ما نگفتند....

